

Presidentsverkiezingen in Amerika

Je stemt niet op de president, maar op kiesmannen

Net zoals in Nederland moet je in Amerika tenminste de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben om te mogen stemmen. Ook moet je een Amerikaans staatsburger zijn en ingeschreven staan in het kiesdistrict.

Op het stembiljet staan de namen van de presidentskandidaten. Door op een naam te stemmen, denken de meeste Amerikanen dat zij hun stem op de kandidaat van hun keuze hebben uitgebracht. Toch is dit niet zo. Eigenlijk heeft hij/zij gestemd op een kiesman.

Kiesmannen

De presidentsverkiezingen zijn geen directe verkiezingen. Dit komt doordat de Founding Fathers, de opstellers van de Amerikaanse grondwet, wilden voorkomen dat er een president gekozen zou worden die zou uitgroeien tot een dictator. De kiesmannen dienen daarom als een soort tribunaal van wijze mannen. Zij moeten ervoor zorgden dat zo iets nooit kan gebeuren. In principe kunnen ze daarom op een andere kandidaat stemmen, dan die de bevolking gekozen heeft. Maar eigenlijk gebeurt dat nooit.

Winner takes all

Alle vijftig staten en het District of Columbia hebben daarom kiesmannen. Elke staat heeft evenveel kiesmannen als het Senatoren en Afgevaardigden in het Congres heeft. In totaal zijn het er 538. Om president te worden moet een kandidaat een meerderheid behalen (meer dan 270) in het aantal kiesmannen. De verkiezingen verlopen volgens het principe 'de winnaar krijgt alles': Als een kandidaat in een bepaalde staat met één stem verschil wint van zijn concurrent, dan krijgt hij toch alle kiesmannen.

Hierdoor kan een kandidaat meer stemmen krijgen dan de ander, en toch verliezen. Dit overkwam Samuel J. Tilden in 1876. Hij verloor van Rutherford B. Hayes met een kiesman-stem terwijl hij met bijna 250.000 bevolkingsstemmen won van Hayes.

Stembiljet

Amerikanen stemmen tijdens de presidentsverkiezingen niet alleen op de president die zij willen. Tegelijkertijd brengen ze hun stem uit op:

- 435 nieuwe leden van het Huis van Afgevaardigden
- 33 Senatoren
- 13 gouverneurs
- zetels in de plaatselijke senaat en plaatselijke huis van afgevaardigden

